

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ТА
РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНОЇ РОБОТИ

З ДИСЦИПЛІНИ

«ФІНАНСИ ТА ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ»

*(для студентів 3 курсу денної форми навчання
за напрямом підготовки 6.140103 (6.020107) «Туризм»)*

Методичні вказівки до самостійної роботи та розрахунково-графічної роботи з дисципліни «Фінанси та фінанси підприємств» (для студентів 3 курсу денної форми навчання за напрямом підготовки 6.140103 (6.020107) «Туризм») / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: В. В. Димченко. – Х.: ХНАМГ, 2011. – 59 с.

Укладач: к.е.н., доц. В. В. Димченко

Методичні вказівки побудовані за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу й узгоджені з орієнтовною структурою змісту навчальної дисципліни, рекомендованою Європейською Кредитно-Трансферною Системою (ECTS).

Рецензент: проф., к.е.н. Н. І. Гордієнко

Затверджено на засіданні кафедри обліку і аудиту,
протокол № 1 від 30.08.2011 р.

Зміст	Стор.
1. Мета та завдання дисципліни	4
2. Зміст дисципліни	
2.1 Розподіл часу за модулями і змістовними модулями та форми навчальної роботи студента	11
2.2 Змістовні модулі	12
Змістовний модуль 1. Фінансова система України.	12
<i>Тема 1. Поняття фінансів. Історичні етапи становлення та розвитку фінансів. Макро і мікрорівні вивчення фінансів.</i>	12
<i>Тема 2. Специфічні сфери фінансів. Функції фінансів. Поняття фінансових ресурсів.</i>	12
<i>Тема 3. Поняття фінансової системи. Фінансова політика. Фінансовий механізм. Фінансове управління, органи управління фінансами. Фінансове планування: суть, принципи, методи, завдання, зведений фінансовий баланс держави.</i>	13
Змістовний модуль 2. Фінансове планування: суть, принципи, методи	13
<i>Тема 1. Сутність, призначення та роль державного бюджету. Бюджет як основний фінансовий план. Бюджетний устрій і бюджетна система, принципи побудови.</i>	13
<i>Тема 2. Сутність, характеристика, склад, структура державних видатків. Класифікація видатків бюджету.</i>	13
<i>Тема 3. Порядок фінансування державних капітальних вкладень. Методи фінансового контролю цільовим та ефективним використанням бюджетних асигнувань.</i>	13
Змістовний модуль 3. Сутність фінансів та фінансового механізму підприємства	16
<i>Тема 1. Поняття фінансів підприємств. Сутність державного регулювання фінансової діяльності підприємства</i>	16
<i>Тема 2. Поняття і склад активів підприємства. Позаобігові активи, склад, структура, амортизація. Кругообіг основних фондів.</i>	16
<i>Тема 3. Довгострокові фінансові вкладення: поняття, склад.</i>	20
<i>Тема 4. Оборотні активи: склад, структура. Основні елементи обігових активів. Кругообіг оборотних коштів. Визначення показників використання обігових коштів. Потреба в обігових активах.</i>	25
<i>Тема 5. Планування виплат за відсотками за банківськими кредитами</i>	26
<i>Тема 6. Мета і задачі розробки фінансового плану підприємства. Фінансовий план: зміст і порядок розробки. Прибуток як результат фінансово-господарської діяльності підприємства</i>	28
<i>Тема 7. Поняття фінансового стану. Основні елементи оцінки рівня фінансового стану. Банкрутство як результат кризових явищ у діяльності підприємства.</i>	30
Індивідуально – розрахункове завдання	31
Список рекомендованих джерел	41
Додатки	44

Загальні положення

1. Мета та завдання дисципліни

Метою дисципліни «Фінанси та фінанси підприємств» є фінансове планування підприємства. Організація фінансового планування — це науково обґрунтований процес визначення джерел створення і напрямків використання фінансових ресурсів в економіці держави з метою забезпечення стабільного економічного й соціального розвитку. За змістом це особлива сфера економічної діяльності держави, господарських суб'єктів і окремих громадян із обґрунтування ефективності управлінського вирішення з питань господарської діяльності в напрямку їхнього фінансового забезпечення, оптимізації передбачуваних витрат та одержання високих фінансових результатів.

Фінансове планування — суб'єктивна діяльність людей, тому воно тільки тоді дає позитивні результати, коли базується на пізнанні об'єктивних законів розвитку суспільства, тенденцій руху фінансових ресурсів, вивченні наявного економічного становища, результатів заходів, що вживалися раніше, цілей, поставлено на сьогодні.

Основними функціями фінансового планування є:

- відображення напрямків фінансової політики, що здійснюється органами законодавчої та виконавчої влади у країні;
- установлення кількісних і якісних параметрів суспільного виробництва на плановий період;
- вибір раціональних шляхів фінансового забезпечення передбачуваного рівня економічного й соціального розвитку на основі ефективного використання наявних у суспільстві ресурсів;
- здійснення необхідного рівня перерозподілу фінансових ресурсів для досягнення темпів і пропозицій розвитку економіки й підвищення суспільного добробуту;
- установлення раціональних форм мобілізації фінансових ресурсів і на цій основі визначення їх оптимальної структури.

Фінансове планування — специфічна сфера управління. На всіх етапах історичного розвитку воно потребувало особливих підходів до здійснення. Специфічність фінансового планування полягає в тому, що:

— об'єктом фінансового планування завжди є фінансова діяльність держави, господарських структур і окремих громадян; предметною галуззю фінансового планування є фінансові ресурси, їхній рух при здійсненні відтворювальних процесів в економіці;

— сферою застосування фінансового планування є створення, розподіл і перерозподіл фінансових ресурсів на всіх етапах від виробництва до споживання валового внутрішнього продукту;

— фінансове планування відображає вартісний бік економіки, тобто в його основі зосереджена грошова оцінка явищ і процесів економічного життя суспільства, що дає змогу визначити найефективніші варіанти фінансового забезпечення планових показників, завдань і передбачуваних заходів.

Організація фінансового планування може бути ефективною тільки тоді, коли в неї будуть закладені науково обґрунтовані принципи. У науковій літературі немає єдиного підходу до визначення принципів фінансового планування.

Принципи фінансового планування — це основа його успішного застосування. До них належать:

— принцип комплексного підходу до основних параметрів економічного й соціального розвитку в тісному взаємозв'язку з наявними фінансовими можливостями;

— принцип оптимального використання фінансових ресурсів з метою першочергового забезпечення фінансовими ресурсами пріоритетних напрямків розвитку економіки й соціальної сфери;

— принцип раціонального визначення джерел одержання фінансових ресурсів і їхнього розподілу через ланки фінансової системи, тобто через сферу державних фінансів, підприємницьких структур, страхових і резервних фондів і фінансового ринку;

— принцип єдності у використанні фінансових показників, здійсненні фінансових розрахунків, застосуванні єдиної методології прогнозування тенденцій і напрямків розвитку. Ідеться про єдину методологію прогнозування обсягів і напрямків використання різних видів ресурсів у просторі й часі;

— принцип наукового обґрунтування планів, що передбачає реальність прогнозних розрахунків, їхню економічну обґрунтованість і використання прогресивної методології, норм і нормативів, а також вибір кращих методів для забезпечення прогнозних завдань необхідними ресурсами з урахуванням кінцевих результатів. Реальність прогнозів досягається на основі пізнання та використання закономірностей розвитку суспільства, об'єктивної оцінки потреб і наявності фінансових ресурсів, глибокого обґрунтування всіх розрахунків, їхніх взаємозв'язків із натуральними показниками. Застосування прогресивних норм є однією з найважливіших умов зниження суспільних витрат праці, зростання її продуктивності, формування оптимальних матеріальних і вартісних пропорцій в економіці.

Важливе значення має наукова методологія фінансового планування. Вона включає сукупність загальних принципів і методів планування, систему фінансових планів, що використовується для відображення фінансового аспекту суспільного виробництва на основі урахування вимог конкретних умов розвитку економіки.

Виконувати покладені на нього завдання фінансове планування зможе тільки тоді, коли воно базуватиметься на наукових методах, це одна з основних проблем. Наукові методи є тими інструментами, за допомогою яких пізнаються об'єктивні закономірності розвитку суспільства.

У теорії та практиці фінансового планування такі поняття, як "методологія планування", "метод планування", "методика планування" є рівнозначними. Водночас вони визначають різні елементи процесу планування.

У свою чергу, метод планування — органічна частка методології, один із способів розробки фінансових планів. Методика планування — це сукупність

правил, якими необхідно керуватися при вирішенні окремих питань фінансового планування. На цих правилах досить часто ґрунтуються й відповідні розрахунки. Методологія фінансового планування створює складний комплекс наукових уявлень про його предмет і метод, логічну структуру і взаємозв'язок проблем, що розв'язуються. Вона збагачується й удосконалюється разом із розвитком суспільства.

За умов перехідної економіки необхідність удосконалення методології фінансового планування зумовлена особливостями її розвитку; у сучасних умовах суттєво ускладнилася структура цілей соціально-економічного розвитку та її співвідношення з фінансовими структурами; тривають зміни у фінансовому потенціалі держави за джерелами, структурою та динамікою. Це потребує нових підходів і методологічних рішень при здійсненні фінансового планування та прогнозування.

Особливості функціонування економіки в умовах ринку дають підстави виділити три аспекти фінансового планування: загальнодержавний, територіальний, окремих господарських структур. Ці аспекти ґрунтуються на загальних принципах і методології фінансового планування, хоча методика й організація процесу планування для кожного з них має специфічні риси, які зумовлюють їхнє виділення в самостійні розділи науки та практики планування.

За умов ринкової моделі економіки нові вимоги постають перед кожним аспектом фінансового планування. Найскладнішим є те, що в наразі мало що можна запозичити з арсеналу фінансового планування, яке здійснювалося в умовах соціалістичної економіки. Насамперед, потрібен перехід від жорстко детермінованих показників, що мали директивний характер при соціалізмі, до визначення багатоваріантних планів і прогнозів фінансового забезпечення та фінансових результатів розвитку економіки, що ґрунтуються на ринкових засадах, тобто виробництво та споживання визначаються на основі попиту й пропозиції, а сам попит визначається рівнем матеріального добробуту населення, розвитком міждержавних економічних зв'язків, конкурентоспроможністю та

технологічною досконалістю продукції, що випускається, а також роботами, що виконуються, і послугами, що надаються.

Слід зважати на те, що в ринковій економіці, у якій вартісні й натуральні пропорції визначає ринок, не завжди враховуються економічні інтереси держави, виробничих структур і населення. Із огляду на це держава здійснює пошук форм і методів впливу на економічні процеси й локалізацію соціально-економічних наслідків стихійних сил ринку шляхом їхнього регулювання, у тому числі використовуючи фінансове прогнозування

Важливість загальнодержавного фінансового планування та прогнозування полягає в тому, що держава на макrorівні за його допомогою визначає свої фінансові можливості взагалі й можливості використання фінансів для прийняття рішень у сфері розвитку економіки й соціальної-структури усїї держави, певних регіонів і видів виробництва. Для досягнення поставленої мети має бути розроблена загальнодержавна програма економічного й соціального розвитку, а також певні програми інвестування, прискореного розвитку деяких виробництв, охорони довкілля й інші загальнодержавні програми. При цьому за допомогою фінансового планування треба досягти фінансового забезпечення вказаних програм, тобто визначити джерела фінансування, обсяг і структуру витрат, а також кінцевий результат. Сьогодні є підстави стверджувати, що в Україні не розроблені достатньою мірою методологія й техніка загальнодержавного фінансового планування.

У зарубіжних країнах фінансове планування має фундаментальне наукове підґрунтя й високий рівень організації. Відповідні органи фінансового планування використовують сучасну методологію, прогресивні методи планування, розробляють загальнодержавні фінансові плани й баланси, що забезпечують фінансовими ресурсами виконання розроблених програм.

Отже, фінансове прогнозування та планування стає важливим елементом державного регулювання економічних і соціальних процесів. За допомогою фінансового планування та прогнозування активізуються фінансові важелі й

стимули, забезпечується мобілізація фінансових ресурсів і їхнє раціональне спрямування на загальнодержавні потреби.

В умовах до ринкової економіки зростає роль фінансового планування на рівні окремих господарських суб'єктів, оскільки діяльність підприємств, організацій пов'язана з певним економічним ризиком, тому обсяги доходів, витрат або втрат повинні бути попередньо розраховані за різними варіантами для прийняття оптимального рішення. Від наявності фінансових ресурсів, напрямків їхніх витрат залежить фінансове становище підприємства, кінцеві результати його діяльності.

Головним призначенням фінансового планування на рівні певних господарських суб'єктів є розрахунки потреб у фінансових ресурсах, обсягу й напрямків їхнього використання, визначенні ефективності кожної фінансової операції й результатів діяльності таких суб'єктів.

Щодо територіального фінансового планування, то слід зауважити, що воно має зведено-аналітичні ознаки. Тому його вдосконалення повинно йти шляхом розробки планів фінансового забезпечення комплексного розвитку за ефективного використання місцевих природних, територіальних, фінансових ресурсів, раціонального розміщення виробництва й вирішення низки інших територіально-економічних питань. Об'єктом територіального планування є господарство, розміщене на території окремих адміністративно-територіальних одиниць. Удосконалення територіального планування дасть змогу уникнути багато негативних наслідків і небажаних структурних зрушень в економіці.

Методологічним підґрунтям для вирішення питань територіального планування є функційні зв'язки територіальної структури економіки й особливості взаємодії регіональних соціально-економічних систем різного рангу з іншими структурними елементами народного господарства.

Структура економіки території суттєво відрізняється зі структурою економіки держави в цілому. Території — це завжди багатоцільові, багатофункційні підсистеми економіки держави, що беруть участь у виробництві матеріальних і духовних

благ. При цьому слід зазначити, що успішне управління економікою неможливе з залученням тільки одного з аспектів фінансового планування. Необхідним є органічне поєднання та взаємодія всіх аспектів фінансового планування, спрямованих на досягнення високих кінцевих результатів.

За економічним призначенням і роллю у процесі розширеного відтворення фінансове планування можна поділити на дві самостійні й одночасно органічно взаємопов'язані сфери. Перша – сфера зведеного фінансового планування. Вона включає зведене планування в масштабах держави, в межах певних господарських об'єднань (промислово-фінансових груп, концернів, асоціацій тощо), зведене територіальне планування. Друга — це індивідуальне фінансове планування на рівні господарської структури, бюджетної установи. Кожній сфері властиве особливе використання методів планування.

Студент повинен знати:

- зміст економічних категорій;
- узаємозв'язок економічних понять і показників;
- розрахунки потреб у фінансових ресурсах;
- методологію прогнозування обсягів і напрямків використання різних видів ресурсів у просторі й часі

Студент також повинен уміти:

- встановлення раціональних форм мобілізації фінансових ресурсів і на цій основі визначення їх оптимальної структури
 - планувати облік наявності й руху майна та його матеріальних цінностей;
 - забезпечувати контроль за використанням власних і залучених ресурсів підприємства, уміти і керувати ними;
- формувати повну та достовірну інформацію щодо стану розрахунків, цінних паперів, зобов'язань, фінансових результатів тощо.

2. Зміст дисципліни

Модуль Фінанси та фінанси підприємств

(3 / 108)

(назва модулю)

кількість кредитів/годин)

2.1 Розподіл часу за модулями і змістовними модулями та форми навчальної роботи студента

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форма навчальної роботи			
		Денна форма навчання			
		Лекц.	Сем., Пр.	Лаб.	СРС
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль (ЗМ) 1. Фінансова система України (36 год./1 кредит)	1/36	8	6		22
1. Поняття фінансової системи, механізм	0,33/12	4	2		6
2. Фінансове планування: суть, принципи, методи, зведений фінансовий баланс держави	0,30/10	2	2		6
3. Правове регулювання фінансових відносин	0,37/14	2	2		10
Змістовий модуль (ЗМ) 2. Фінансове планування: суть, принципи, методи (36 год./1 кредит)	1/36	6	6		24
1. Сутність, призначення та роль державного бюджету	0.17/6	1			5
2. Бюджетне регулювання, процес, планування	0.25/9	2	2		5
3. Джерела доходів, їх класифікація	0.19/7	1	1		5
4. Сутність, характеристика, склад, структура державних видатків, класифікація	0.22/8	1	2		5
5. Фінансування державних капітальних вкладень	0.17/6	1	1		4

1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль (ЗМ) 3. Сутність фінансів та фінансового механізму підприємства (36 год./1 кредит)	1/36	10	12		14
1. Поняття фінансів підприємств. Сутність державного регулювання фінансової діяльності підприємства.	0,08/3	1			2
2. Поняття і склад активів підприємства. Позаобігові активи, склад, структура, амортизація. Кругообіг основних фондів.	0,14/5	2	1		2
3. Довгострокові фінансові вкладення: поняття, склад.	0,14/5	1	2		2
4. Оборотні активи: склад, структура. Основні елементи обігових активів. Кругообіг оборотних коштів. Визначення показників використання обігових коштів. Потреба в обігових активах	0,11/4	1	1		2
5. Склад фінансових ресурсів, принципи їх формування	0,14/5	1	2		2
6. Мета і задачі розробки фінансового плану підприємства. Фінансовий план: зміст і порядок розробки. Прибуток як результат фінансово-господарської діяльності підприємства	0,17/6	2	2		2
7. Банкрутство як результат кризових явищ у діяльності підприємства. Санація як інструмент протидії банкрутству.	0,11/4	1	2		1
8. Поняття, основні елементи оцінки рівня фінансового стану	0,11/4	1	2		1
Разом годин		24	24		60

2.2 Змістовні модулі (ЗМ):

Змістовний модуль 1. Фінансова система України (36 год./1 кредит)

Тема 1. Поняття фінансів. Історичні етапи становлення та розвитку фінансів. Макро і мікрорівні вивчення фінансів.

Тема 2. Специфічні сфери фінансів. Функції фінансів. Поняття фінансових ресурсів.

Тема 3. Поняття фінансової системи. Фінансова політика. Фінансовий механізм. Фінансове управління, органи управління фінансами. Фінансове планування: суть, принципи, методи, завдання, зведений фінансовий баланс держави.

Змістовний модуль 2. Фінансове планування: суть, принципи, методи (36 год./1 кредит)

Тема 1. Сутність, призначення та роль державного бюджету. Бюджет як основний фінансовий план. Бюджетний устрій і бюджетна система, принципи побудови.

Тема 2. Сутність, характеристика, склад, структура державних видатків. Класифікація видатків бюджету.

Тема 3. Порядок фінансування державних капітальних вкладень. Методи фінансового контролю цільовим та ефективним використанням бюджетних асигнувань.

Фінансові ресурси – це фонди коштів, що перебувають у розпорядженні держави, господарських суб'єктів і населення, утворені у процесі розподілу вартості ВВП у грошовій формі й призначені для забезпечення відтворювального процесу й задоволення загальнодержавних потреб.

Централізовані фінансові ресурси зосереджені в державному бюджеті, державних цільових позабюджетних фондах. Утворюються вони за рахунок наступних джерел:

- податкових надходжень;
- неподаткових надходжень;
- обов'язкових відрахувань;
- надходжень від населення (у вигляді обов'язкових податків, відрахувань, зборів, надходжень від державних позик і лотерей, добровільних пожертвувань);
- державних кредитів;

– емісії грошей.

Децентралізовані фінансові ресурси перебувають в розпорядженні суб'єктів господарської діяльності різних форм власності й населення. Створюються за рахунок прибутків і накопичень резидентів:

- прибутку;
- амортизаційних відрахувань;
- приросту стійких пасивів;
- кредитів банку – позикових коштів;
- кредиторської заборгованості – позикових коштів;
- коштів, отриманих від випуску цінних паперів;
- коштів, долучених в порядку перерозподілу (засоби асоціацій, асигнування з бюджету , й інші.).

Фінанси мають більш широкий діапазон розподілу, ніж ціна. Вони забезпечують не тільки первинний розподіл вартості валового внутрішнього продукту на рівні виробничої структури, а й подальший перерозподіл через бюджетну систему. На цьому етапі ціни можуть регулюватися за допомогою дотацій і виплат із бюджету різниці в цінах (дотації вугільній промисловості, дотації на комунальні послуги, потреби електротранспорту, на окремі види ліків).

У розподільних процесах поруч з фінансами й ціною беруть участь також заробітна платня та кредит. У практиці господарювання доцільне комплексне використання усіх цих економічних категорій з урахуванням відмінностей кожної з них.

Сутність фінансів відбивають наступні фінансові категорії:

- податки;
- державні прибутки;
- державний бюджет;
- державні витрати;
- державний кредит;
- фінанси держави.

Усі названі вище категорії формують фінанси держави.

Фінансові категорії утворюють піраміду, підніжжя якої складають податки, а верхівку – фінанси держави. (Додаток 1).

Первинною категорією в системі фінансових відносин виступають податки, у яких сфокусовано основні сутнісні риси й властивості фінансів. За допомогою податків держава вилучає частину чистого прибутку суспільства і розподіляє його відповідно до економічних, політичних і соціальних завдань. Податки виступають найважливішою формою регулювання економічних відносин.

Фінанси держави складаються з фінансів підприємств різних форм власності й загальнодержавних фінансів.

Основу контрольної функції фінансів становить рух фінансових ресурсів, який відбувається у фондovій і нефондовій формах. Через кількісне вираження фінансових ресурсів фінанси здатні кількісно відображати вартісні пропорції, що формуються в суспільстві, і контролювати їх. Саме завдяки контрольній функції фінансів суспільство контролює повноту і своєчасність забезпечення фінансовими ресурсами різних суб'єктів господарювання, включаючи державу, економне й ефективне використання коштів. Головною контрольною пропорцією є пропорції між фондами нагромадження і споживання.

Контрольна функція діє не ізольовано, вона тісно пов'язана з розподільною. У практичній діяльності контрольна функція проявляється у фінансовому контролі.

Інструментом реалізації контрольної функції фінансів виступає фінансова інформація. Вона укладена у фінансових показниках, наявних у фінансовій, статистичній та оперативній звітності.

Задача для розв'язання. Зіставити співвідношення між доходами й витратами державного бюджету та бюджетів Автономної Республіки Крим, областей, м. Києва і Севастополя, користуючись показниками зведеного бюджету України та Державного бюджету за 2001р (Додаток 1), 2009р. (Додаток 1).

Змістовний модуль 3. Сутність фінансів та фінансового механізму підприємства (36 год./1 кредит)

Тема 1. Поняття фінансів підприємств. Сутність державного регулювання фінансової діяльності підприємства.

Тема 2. Поняття і склад активів підприємства. Позаобігові активи, склад, структура, амортизація. Кругообіг основних фондів.

У сучасних умовах перебудови господарського механізму, переходу до ринкових методів управління виробництвом важливого значення набуває вплив фінансів і кредиту на ефективність виробництва й капітальних укладень. Специфіка розвитку туристської індустрії зумовлює особливості організації фінансів турагентів і туроператорів, складання та виконання фінансового плану.

Фінансовий план як узагальнюючий розділ бізнес-плану включає розрахунок обсягів реалізації послуг; баланс грошових витрат і надходжень; таблицю доходів і витрат; загальний баланс активів і пасивів; графік досягнення беззбитковості.

Робота зі складання фінансового плану на туристських підприємствах проходить три етапи:

1) збирання показників, що характеризують виконання фінансового плану у звітному році. У першу чергу аналізуються такі показники, як прибуток, оборотні кошти, власні капітальні вкладення, розрахунки з бюджетом, відрахування до фондів економічного стимулювання;

2) складання проекту фінансового плану на наступний рік;

3) аналіз і затвердження фінансового плану за основними його розділами.

У цьому розділі необхідно визначити можливий обсяг реалізації товарної продукції, послуг, а також кінцевий фінансовий результат виробничо-господарської діяльності у вигляді прибутку. За рахунок прибутку підприємство покриває свої обов'язки перед бюджетом, банками, а частина, що залишилася, використовується для власної виробничої бази, соціальних потреб колективу, матеріального стимулювання працівників.

Важливим фінансовим показником, що характеризує діяльність туристських підприємств, є обсяг вироблених послуг у грошовому вираженні, тобто сума доходів. На туристських підприємствах здебільшого відсутнє незавершене виробництво; процес виробництва, надання послуг і процес реалізацій збігаються. Тому аналіз доходів тісно пов'язаний із аналізом виконання виробничої програми, оскільки він базується на даних цього аналізу.

Доходи підприємства визначаються шляхом продажу відповідного реалізованого туристського продукту.

При плануванні доходів досліджують економічний, технічний і соціальний боки діяльності підприємства з метою об'єктивної оцінки досягнутих господарських результатів і використання резервів підвищення ефективності виробництва, розробки оптимальних управлінських рішень.

Виробнича програма є основним документом діяльності підприємства та складається на майбутній рік. Вона дає первісне, найбільш узагальнене, але й найбільш цілісне уявлення про підприємство, тому не випадково в аналізі господарської діяльності аналіз показників виробничої програми виконують першим. Показники виробничої програми з виробництва туристського продукту на наступний рік складають як у кількісному, так і в якісному (структурному) розрізі. Слід зазначити також, що у сфері туризму матеріальні потоки складають переважно товарно-нематеріальні цінності, а саме формування, просування й реалізацію турпродукту (право на тур), екскурсійні послуги, послуги гідів-перекладачів, транспортних організацій, страхових компаній; інформаційні, готельні, ресторанні послуги тощо. Розробка виробничої програми туристської організації передбачає повне використання виробничих потужностей, застосування прогресивних науково обґрунтованих норм витрат праці, сировини й матеріалів, енергії та палива, широке залучення в обіг місцевої сировини та ресурсів. Виробничу програму складають у натуральному й вартісному вираженні. Натуральні показники найбільш повно характеризують обсяг виконаних робіт і зроблених послуг. Сукупність низьки розподілених у часі платежів прийн-

ято називати потоком платежів, або фінансовим потоком. Здебільшого будь-яка фінансова операція в туристській діяльності припускає наявність двох потоків платежів: ухідного – надходження (доходи) і вихідного – виплати (витрати, внески). Ці потоки, а також потік відсоткових нарахувань формують грошовий фонд.

Із метою забезпечення прав і законних інтересів громадян – споживачів туристичних послуг – туроператор і турагент зобов'язані здійснити фінансове забезпечення своєї цивільної відповідальності (гарантією банку або іншої кредитної установи) перед туристами.

Прибуток – це один із важливих показників господарської діяльності підприємства. Підприємство може успішно розвиватися в ринкових умовах тільки тоді, коли доходи від реалізації послуг перевершують собівартість. На розмір прибутку впливають наступні чинники: обсяг реалізації послуг, собівартість послуг, рівень тарифів на послуги.

Дохід (D_e) від реалізації туристських послуг туристичних підприємств включає в себе виручку від реалізації туристського продукту:

$$D_e = \sum Q_{\text{общи}} * C_i, \quad (1)$$

де $Q_{\text{общи}}$ – кількість реалізованих і – турів;

C_i – вартість і – го туру.

Від виручки від реалізації туристської продукції (без ПДВ, акцизів, митних зборів) (D_e) віднімають витрати від реалізації туристської продукції і послуг (P_n) і виходить валовий прибуток (збиток) (Π_p) від реалізації послуг.

$$\Pi_p = D_e - P_n \quad (2)$$

Від валового прибутку (збитку) віднімають адміністративні витрати (A_b) і витрати від реалізації робіт, послуг, іншої операційної діяльності ($P_{i.од}$) і додають дохід від цієї діяльності ($D_{од}$), і виходить прибуток (збиток) від операційної діяльності ($\Pi_{од}$):

$$\Pi_{од} = \Pi_p - A_b - P_{i.од} + D_{од} \quad (3)$$

Фінансовий результат – прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування ($P_{зд}$), що розраховують додаванням до прибутку (збитку) від операційної діяльності ($P_{од}$) інших доходів (дохід від участі в капіталі, фінансові доходи й інші доходи) ($D_{ін}$) і вилученням інших витрат (фінансові витрати, витрати від участі в капіталі, інші витрати) ($P_{ін}$):

$$P_{зд} = P_{од} + D_{ін} - P_{ін} \quad (4)$$

Обсяг виробництва туристської продукції, за якого величина виручки від реалізації продукції дорівнює повній собівартості, тобто туристська організація не отримує ані прибутку, ані збитку, називається критичним обсягом виробництва.

Задача для розв'язання 1. Скласти фінансову програму турорганізації, розрахувати собівартість реалізації продукції та послуг, визначити суму прибутку від фінансово-господарської діяльності (табл. 1).

Таблиця 1 – Фінансова програма підприємства на 200.....р

Показники	Умовн. позначення	Од. виміру	План на рік
Обсяг продажу в натуральному вираженні туристського продукту (кількість турів)	$Q_{общ}$	шт.	500
Обсяг реалізації в грошовому вираженні	D_e	тис. грн	2500
Витрати реалізації продукції і послуг	P_p	тис. грн	2390
Валовий прибуток (збиток) від реалізації	P_p	тис. грн	
Адміністративні витрати	A_v	тис. грн.	275
Виручка від реалізації робіт (послуг) іншої операційної діяльності	$D_{од}$	тис. грн	342
Витрати від реалізації робіт (послуг) іншої операційної діяльності	$P_{i.од}$	тис. грн.	327
Фінансовий результат від операційної діяльності (прибуток, збиток)	$P_{од}$	тис. грн	
Інши доходи	$D_{ін}$	тис. грн	64
Інши витрати	$P_{ін}$	тис. грн	58
Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування (прибуток, збиток) планового періоду	$P_{зд}$	тис. грн	
Податок на прибуток від звичайної діяльності	$H_{зд}$	тис. грн	
Фінансовий результат від звичайної діяльності після оподаткування	$P_{зд}$	тис. грн	

Тема 3. Довгострокові фінансові вкладення: поняття, склад.

У фінансовому плані туристських підприємств відображаються витрати на капітальні вкладення і джерела їхнього фінансування. Важливе місце серед джерел фінансування за рахунок власних коштів підприємства, що спрямовуються на фінансування капітальних вкладень, посідають амортизаційні відрахування, призначені для повного відновлення основних фондів.

Сума амортизаційних відрахувань визначається відповідно до ст. 8 “Закону України про внесення змін у Закон України “Про оподаткування прибутку підприємств” від 22. 05. 97 № 289\97 або згідно з методами, прийнятими у бухгалтерському обліку.

Фактичну суму амортизаційних відрахувань звітного періоду за методом, дозволеним у податковому обліку, визначають шляхом використання норм амортизації до балансової вартості певної групи основних фондів на початок звітного періоду.

Балансову вартість групи основних фондів на початок звітного періоду розраховують за формулою:

$$B_{(a)} = B_{(a-1)} + П_{(a-1)} - V_{(a-1)} - A_{(a-1)}, \quad (5)$$

де $B_{(a)}$ – балансова вартість групи на початок звітного періоду;

$B_{(a-1)}$ – балансова вартість групи на початок періоду, що передує звітному;

$П_{(a-1)}$ – сума витрат на придбання основних фондів, капітальний ремонт протягом періоду, що передує звітному;

$A_{(a-1)}$ – сума амортизаційних відрахувань, нарахована у періоді, що передує звітному;

$V_{(a-1)}$ – залишкова вартість основних фондів які вибули на початок періоду, що передує звітному.

Норми амортизації встановлюють у відсотках до балансової вартості кожної групи основних фондів на кінець звітного періоду.

Планову суму амортизації розраховують наступним чином:

а) діючі основні фонди, що перебувають на балансі на початок планового періоду, розподіляють за групами відповідно до чинного законодавства й визначають їхню вартість;

б) розраховують середньорічну вартість основних фондів, що повинні вводитися і фондів, які вибудуть;

в) визначають середньорічну вартість (O_{cp}) усіх основних фондів:

$$O_{cp} = O_{cp(a-1)} - O_{cp.виб.} + O_{cp.введ.}, \quad (6)$$

де $O_{cp(a-1)}$ – середньорічна вартість основних фондів у звітному періоді;

$O_{cp.виб.}$, $O_{cp.введ.}$ – середньорічна вартість основних фондів відповідно, що належать до списання і введення у плановому періоді;

$$O_{cp.введ.(виб)} = (O_{1кв.} * 10,5 + O_{2кв.} * 7,5 + O_{3кв.} * 4,5 + O_{4кв.} * 1,5) \backslash 12, \quad (7)$$

де $O_{1кв.}$, $O_{2кв.}$, $O_{3кв.}$, $O_{4кв.}$ – вартість основних фондів, введених (вибулих) у відповідних кварталах планового року;

10,5; 7,5; 4,5; 1,5 - середній час дії (відсутності) фондів помісячно протягом року.

Задача для розв'язання 2. Визначити (у тис. грн) суму амортизаційних відрахувань і розподілити її за призначенням (табл. 1); знайти середньорічну вартість призначених до введення основних фондів і розподілити її по кварталах (табл. 2); визначити середньорічну вартість призначених для вибуття основних фондів і розподілити її по кварталах (табл. 3); розрахувати середньоквартальну вартість основних фондів (табл. 4).

Таблиця 1 – Амортизаційні відрахування і її розподіл

Показники	План на рік	1 кв.	2 кв.	3 кв.	4 кв.
1. Середньорічна вартість основних фондів на початок року	6275	1568,7	1568,7	1568,8	1568,8
2. Середньорічна вартість уведених основних фондів за рік					
Разом: 515					
у тому числі:					
1 кв.					
2 кв.					
3 кв.					
4 кв.					
3. Середньорічна вартість вибулих у плановому періоді основних фондів					
Разом: 280					
у тому числі					
1 кв.					
2 кв.					
3 кв.					
4 кв.					
4. Середньорічна вартість основних фондів з розподілом за кварталами					
5. Аморт. відрахування (14,2%)					
у тому числі на формування фонду розвитку виробництва					

Таблиця 2 – Розрахунок середньорічної вартості уведених основних виробничих фондів

Термін уведення основних фондів (квартал)	Вартість уведених основних фондів	Час експлуатації	Формула розрахунку	Середньорічна вартість тис.грн.	1кв.	2кв.	3кв.	4кв.
1	132	10,5						
2	119	7,5						
3	103	4,5						
4	161	1,5						
Разом								

Таблиця 3 – Розрахунок середньорічної вартості вибулих основних виробничих фондів

Термін вибуття основних фондів (квартал)	Вартість вибулих основних фондів	Період вибуття місяць	Формула розрахунку	Середньорічна вартість, тис. грн	1кв.	2кв.	3кв.	4кв.
1	70	10,5						
2	65	7,5						
3	70	4,5						
4	75	1,5						
Разом								

Таблиця 4 – Розрахунок середньорічної вартості основних виробничих фондів

Квартали	Вартість основних фондів, тис. грн				
	на початок кварталу	уведені	вибулі	на кінець кварталу	середньо кварталні
1	6275	132	70		
2		119	65		
3		103	70		
4		161	75		
За рік	6275				

Амортизацію уведених в експлуатацію основних фондів нараховують з 1-го числа місяця, наступного за місяцем їхнього придбання. За вибулими основними фондами нарахування амортизації не проводять з 1-го числа місяця, наступного за місяцем вибуття.

Амортизаційні відрахування за кварталами розподіляють, виходячи з середньорічної вартості основних фондів із урахуванням середньорічної вартості введених основних фондів за мінусом вибулих.

Одна з основних статей витрат у фінансовому плані – витрати на власні капітальні вкладення. При складанні фінансового плану суму капітальних вкладень беруть у розмірі, що включає встановлені норми накладних витрат і планових накопичень.

Джерела фінансування капітальних вкладень: прибуток, амортизація; банківські й бюджетні кредити; кошти від продажу акцій, внески громадян і юридичних осіб; бюджетні асигнування; беззворотні та благодійні внески.

Задача для розв’язання 3. Скласти план фінансування капітальних вкладень.

Таблиця 1 – План фінансування капітальних вкладень на 200 р .

Джерела, тис. грн	Зміни за поточним кварталом		Річний план	у тому числі за кварталами			
	Збільшення	Зменшення		1	2	3	4
Бюджетні асигнування							
Централізовані кошти			257	52	65	73	67
Довгостроковий кредит			8200	1600	1900	2200	2500
Мобілізація (+)							
Імобілізація (-)							
у тому числі оборотні активи, зростання (+), зниження (-)							
Разом коштів на фінансування							
Ліміт видачі позики на обладнання для об’єктів виробничого призначення							
Заборгованість за позиками							

Тема 4. Оборотні активи: склад, структура. Основні елементи обігових активів. Кругообіг оборотних коштів. Визначення показників використання обігових коштів. Потреба в обігових активах.

Для визначення приросту нормативу власних оборотних коштів, передбаченого у балансі активів і пасивів туристичного підприємства, треба встановити потребу в нормованих оборотних коштах на плановий рік.

На туристичних підприємствах нормативи оборотних коштів визначають за наступними елементами: дебіторська заборгованість, інші матеріали, запасні частини, паливо, малоцінні та швидкозношувальні предмети, незавершене виробництво, витрати майбутніх періодів.

До складу власних оборотних коштів зараховують сталі пасиви, що становлять заборгованість туроператорів і турагентів, яка має постійний характер. Приріст нормативу власних оборотних коштів на плановий рік розраховують за формою, наведеною у табл. 1.

Задача для розв'язання 4. Провести розрахунок відрахувань від прибутку на приріст нормативу оборотних коштів (табл. 1)

Таблиця 1 – Розрахунок нормативу обігових коштів і суми приросту нормативу

Показники	План на рік, тис. грн	у тому числі			
		1кв	2кв	3кв	4кв
1. Норматив власних оборотних коштів на 1 січня планового року	422	x	x	x	x
2. Виручка від реалізації послуг у плановому році (квартали в %)	2113	24	26	23	27
3. Норма власних оборотних коштів із урахуванням прискорення обертання, %	22,0				
4. Норматив власних оборотних коштів на плановий рік (кінець кварталу)					
5. Приріст нормативу					

Тема 5. Планування виплат за відсотками за банківськими кредитами.

У випадку, коли власного прибутку недостатньо для покриття нестачі оборотних коштів, підприємство бере позику в банку.

В умовах комерційної діяльності для забезпечення господарського розрахунку банки будують кредитні відносини з підприємствами на договірній основі з дотриманням наступних принципів: строковості, платності, повернення, прямого характеру кредитування; переходу від об'єкта до суб'єкта кредитування з урахуванням оцінки платоспроможності суб'єкта в цілому.

Об'єктами кредитування можуть бути :

- матеріальні запаси й виробничі витрати;
- приріст нормативу оборотних коштів;
- витрати за незавершеним виробництвом;
- соплата за обладнання;
- експортні й імпорتنі контракти в зовнішньоекономічній діяльності.

Кредити можуть надаватися як під кредитні об'єкти й цілі, так і підприємству в цілому як суб'єкту кредитування.

Усі питання, пов'язані з визначенням умов видачі й повернення кредиту, взаємні обов'язки сторін, їхня економічна відповідальність за невиконання умов обговорюють у кредитній угоді. Для видачі кредиту під визначений об'єкт підприємство подає відомості про залишки цінностей і витрат, під які просять кредит, із указівкою розміру власних джерел їхнього покриття (частина нормативу й дебіторської заборгованості, що належить до кредитованого об'єкта) і розрахунок оцінки платоспроможності підприємства.

Кредит (довгостроковий) на капітальні вкладення видають тільки за умови окупності кредитованого заходу й техніко-економічного обґрунтування кредиту з конкретизацією строків повернення.

Задача для розв'язання 5. Провести розрахунок потреби (у тис. грн) у короткостроковому кредиті й плати за його використання (табл. 1).

Таблиця 1 – Розрахунок плати за користування короткостроковим кредитом банку за термінами виникнення заборгованості

Показники	План на рік	1 кв.	2 кв.	3 кв.	4 кв.
Позики на заготівлю товарно-матеріальних цінностей					
1. Витрати на сировину й матеріали					
2. Однодобові витрати матеріалів					
3. Запас матеріальних цінностей при нормативі 65 діб					
4. Джерела покриття власними оборотними коштами у межах нормативу		150	200	180	200
5. Потреба у кредиті					
6. Плата за кредит, відсотків річних					
7. Кредити під розрахункові документи		40	80	80	80
8. Плата за кредит, % річних					
9. Кредити під інші цілі		15	10	11	11
10. Плата за кредит, % річних					
11. Разом плата за кредит					

Задача для розв'язання 6. Провести розрахунок плати (у тис.грн) за довгостроковий кредит за періодами виникнення заборгованості.

Таблиця 1 – Розрахунок плати за користування довгостроковим кредитом банку за термінами виникнення заборгованості

Показники	План на рік	у тому числі			
		1 кв.	2 кв.	3 кв.	4 кв.
1	2	3	4	5	6
1. Позика, одержана до планового періоду	88				
2. Відсотки за користування позиною, одержаною до планового року (6 міс.)					
3. Відсотки за користування позиною у плановому році					
4. Довгострокові позики, одержані у плановому році	82	16	19	22	25

1	2	3	4	5	6
5. Відсотки за користування пози- кою, одержаною у плановому році					
у тому числі за кварталами:					
1					
2					
3					
4					
Разом:					
6. Плата за використання позики при введенні основних фондів у листопаді планового року					

Тема 6. Мета і задачі розробки фінансового плану підприємства. Фінансовий план: зміст і порядок розробки. Прибуток як результат фінансово-господарської діяльності підприємства.

Розподіл прибутку підприємства

Прибуток – одне з основних джерел видатків до бюджету, створення фондів спеціального призначення, фінансового забезпечення потреб розширеного виробництва основних фондів та оборотних коштів і покриття інших планових витрат.

Зведений баланс активів і пасивів підприємства складається з двох розділів: “Джерела коштів” і “Витрати і відрахування коштів”.

За джерелами формування коштів надходження розподіляють на три групи:

- грошові набутки, що виступають у вигляді прибутку;
- внутрішні фінансові ресурси підприємства у вигляді: амортизаційних відрахувань, що надходять у складі виручки від реалізованих послуг на розрахунковий рахунок підприємства, виручка від реалізації вибулого майна, що належить до основних фондів;
- зовнішні джерела: кредит банку, асигнування з бюджету.

Кошти, передбачені річним фінансовим планом, розподіляють за цільовим призначенням. Так, прибуток спрямовують на внесок до бюджету податку на

прибуток, створення резервного фонду і фондів економічного стимулювання, у тому числі на виплати відсотків за використання довгострокового кредиту.

Сума амортизаційних відрахувань – це джерело фінансування капітальних вкладень. Приріст сталих пасивів спрямовують на покриття приросту нормативу оборотних коштів.

Задача для розв’язання 7. Розподілити прибуток (у тис. грн) за напрямками використання (табл.1).

Таблиця 1 – Розрахунки відрахувань від прибутку до фондів підприємства

Показники	План на рік	1кв.	2кв.	3кв.	4кв.
1. Прибуток від реалізації туристської продукції					
2. Інший операційний прибуток					
3. Усього прибуток					
4. Видатки до бюджету					
5. Прибуток, залишений у розпорядженні підприємства					
5.1. Резервний фонд					
5.2. Фонди спеціального призначення,					
у тому числі:					
– поповнення оборотних коштів					
– виплата відсотків за довгостроковими кредитами					
– капітальні вкладення					
– інші напрямки, передбачені у колективній угоді					

Задача для розв’язання 8. Скласти зведений фінансовий план підприємства (тис. грн).

Таблиця 1 – Фінансовий план підприємства

Статті	Разом на рік	1кв.	2кв.	3кв.	4кв.
1	2	3	4	5	6
Джерела коштів					
1. Прибуток					
у тому числі виручка від реалізації вибулого майна					

Продовження табл.1

1	2	3	4	5	6
2. Амортизація					
3. Довгострокові позики банку на фінансування капітальних вкладень					
4. Джерела формування державних капітальних вкладень					
5. Доходи від здачі обладнання в оренду, приріст сталих пасивів					
Разом надходжень:					
Витрати					
1. Державні капітальні вкладення					
2. Резервний фонд					
3. Фонд спеціального призначення					
у тому числі:					
3.1. За рахунок прибутку:					
Відсотки й повернення позики банку					
Покриття нестачі власних оборотних коштів					
Фінансування капітальних вкладень та інше					
3.2. Амортизаційні відрахування					
4.					
5.					
6. Видатки до бюджету					
7. Приріст нормативу оборотних коштів, що покриваються за рахунок сталих пасивів.					
Разом витрат:					

Слід мати на увазі, що номенклатура наведених у таблиці статей ширша ніж цього потребують розрахунки.

Тема 7. Поняття фінансового стану. Основні елементи оцінки рівня фінансового стану. Банкрутство як результат кризових явищ у діяльності підприємства.

Індивідуально – розрахункове завдання

А) На підставі даних державного бюджету України проаналізувати доходи й витрати державного бюджету за останні роки, їхню структуру й джерела надходження. Проаналізувати зміни структури, співвідношення між доходами й витратами бюджету. Назвати причини змін, що відбуваються (Додаток 2).

Б) Скласти фінансовий план турорганізації, передбачений контрольною роботою, у вигляді балансу доходів і витрат.

1. Для його складання необхідно виконати відповідні розрахунки й визначити:

- суму прибутку від звичайної діяльності до і після оподаткування підприємства;
- розмір платежів до державного бюджету;
- розмір прибутку, що залишається у розпорядженні підприємства, спрямований у фінансовий резерв, фонд дивідендів та ін.;
- амортизаційний фонд підприємства, що є одним з основних джерел формування фонду виробничого та соціального розвитку і витрачається на повне відновлення основних виробничих засобів і фінансування капітальних вкладень;
- інші планові доходи і витрати підприємства.

1.1 Результати розрахунків зводять до таблиці за доданою формою. Контрольну роботу завершують таблицею, у процесі складання якої перевіряють баланс доходів і витрат.

1.2 Фінансовий план складають у формі скороченої таблиці доходів та витрат підприємства.

1.3 Фінансовий план, усі розрахунки до нього і таблиці складають у тис. грн. з одним знаком після коми. Усі вихідні дані для розрахунків до фінансового плану у табл.1 подані у тис. грн.

2. Вихідні дані для складання фінансового плану підприємства

2.1 При виконанні розрахунків до фінансового плану турорганізації слід виходити з показників, що характеризують його виробничу діяльність і вміщені у табл. 1.

Таблиця 1 – Вихідні дані до розрахункової роботи (млн.грн.)

Показники/ Варіанти	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. Обсяг реалізації турів в грошовому вираженні	19,5	20,0	20,5	21,0	21,5	22,0	22,5	23,0	23,5	24,0
2. Оборотні кошти на початок планового року	4,22	4,32	4,41	4,52	4,61	4,71	4,8	4,91	4,99	5,1
3. Норматив оборотних коштів у плановому році, %	21,9	21,9	21,8	21,8	21,7	21,7	21,6	21,6	21,5	21,5
4. Вартість основних фондів на початок року	2,9	2,9	3,0	3,0	3,1	3,1	3,2	3,2	3,3	3,3
5. Уведення основних фондів у листопаді планового року	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7
6. Введення основних фондів, у тому числі за рахунок довгострокових кредитів	0,12	0,13	0,14	0,15	0,16	0,17	0,18	0,19	0,20	0,21
7. Основні засоби, що вибули в плановому році	0,2	0,2	0,2	0,25	0,25	0,25	0,3	0,3	0,3	0,3
8. Обсяг капітальних вкладень	0,3	0,32	0,34	0,35	0,36	0,38	0,39	0,40	0,41	0,42
9. Централізовані асигнування на капітальне будівництво	0,05	0,05	0,05	0,06	0,06	0,06	0,06	0,07	0,06	0,05
10. Довгострокові кредити банку на капітальне будівництво	0,12	0,13	0,14	0,15	0,16	0,17	0,18	0,19	0,2	0,21
11. Сума амортизаційних відрахувань у році попередньому до планового	0,05	0,05	0,06	0,06	0,07	0,07	0,08	0,08	0,09	0,09
12. Прибуток від операційної діяльності	2	2	2,5	2,5	2,8	2,8	2,4	2,4	2,5	2

2.2 До прибутку від операційної діяльності треба додати прибуток від реалізації інших послуг у розмірі 20,0 тис. грн.

2.3 Податок на прибуток визначають, виходячи із ставки 30%.

2.4 При розрахунку середньорічної вартості нормованих оборотних коштів беруть наступний поквартальний розподіл загального річного обсягу продажу турів – 1 квартал – 23 %; 2 квартал – 25 %; 3 квартал – 28 %; 4 квартал – 24 %.

2.5 Середньорічна норма амортизаційних відрахувань за групами основних фондів складає 15%. Суму амортизаційних відрахувань визначають шляхом множення середньорічної вартості основних фондів на середньорічну норму амортизації.

2.6 Планом передбачається наступне цільове використання амортизаційних відрахувань: 100% спрямовується до фонду виробничого розвитку, із них 30 % – на фінансування власних капітальних вкладень.

2.7 Фонди економічного розвитку плануються, виходячи з наступних умов:

- норматив відрахувань у фонд виробничого розвитку беруть у розмірі 70,5 % від прибутку, що залишився у розпорядженні підприємства;
- норматив відрахувань у фінансовий резерв становить 5% прибутку, що залишився у розпорядженні підприємства;
- норматив відрахувань від прибутку, що залишився у розпорядженні підприємства, до фонду дивідендів становить 24,5%;
- при визначенні загального розміру преміального фонду передбачається за продаж турів сума від замовників 25 тис. грн;
- при визначенні розміру фонду виробничого розвитку необхідно врахувати надходження від реалізації вибулого майна у сумі 35 тис. грн.

2.8 Кошти на повернення довгострокових позик банку та сплату відсотків за користування позикою визначають шляхом розрахунку. Слід мати на увазі, що річна сума позики – рядок 6 табл.14, буде одержана підприємством у такій послідовності:

- у першому кварталі - в розмірі 27% річної суми;
- у другому кварталі - в розмірі 23% річної суми;
- у четвертому кварталі - в розмірі 50% річної суми.

2.9 Плата за користування позикою встановлена у в розмірі 30% річних. Введення основних фондів здійснюється у листопаді планового року.

2.10 При визначенні інших статей доходів та витрат підприємства треба враховувати:

- витрати на підвищення кваліфікації кадрів у сумі 25 тис. грн, що покриваються за рахунок фонду виробничого та соціального розвитку;
- покриття приросту власних оборотних коштів відбувається за рахунок сталих пасивів у сумі 25 тис. грн.

3. Фінансовий план і розрахункові таблиці

Таблиця 2 – Фінансовий план туристського підприємства на 200.....р.

Найменування статей	Сума, тис. грн
1	2
Доходи й надходження:	
1. Прибуток від операційної діяльності – разом	
2. Інший прибуток	
3. Амортизаційні відрахування	
4. Приріст сталих пасивів	
5. Кошти від реалізації майна	
6. Довгострокові кредити банку:	
6.1 На капітальне будівництво	
7. Інші доходи (централізовані джерела)	
Разом доходів і надходжень	
Перевищення витрат над доходами	
Витрати та відрахування:	
1. Капітальні вкладення	
2. Повернення позик	
3. Приріст нормованих оборотних коштів	
4. Відрахування до фондів, що залишаються у розпорядженні підприємства	

1	2
4.1 Фонди й резерви у тому числі	
за рахунок прибутку	
амортизаційні відрахування	
інші	
4.2 Фінансовий резерв	
5. Фонди, передбачені підприємством	
6. Платежі до бюджету	
Разом витрат і відрахувань	
Перевищення доходів над витратами	

Таблиця 3 – Розрахунок планової суми прибутку підприємства
та його розподіл

Показники	Сума, тис. грн
1. Обсяг реалізації турів в грошовому вираженні (див.табл.1)	
2. Прибуток від операційної діяльності (див.табл.1)	
3. Інший прибуток (див.п.2.2)	
4. Прибуток від звичайної діяльності	
7. Платежі до бюджету (див. п.2.3)	
8. Нерозподілений прибуток	

Таблиця 4 – Розрахунок середньорічної вартості основних виробничих фондів

Показники (див. табл. 1)	Сума, тис.грн
1. Основні фонди на початок планового року	
2. Уведення основних фондів А) у листопаді	
3. Середньорічна вартість уведених основних фондів	
4. Основні фонди, що вибули А) у травні	
5. Середньорічна вартість основних фондів, що вибули	
6. Середньорічна балансова вартість основних виробничих фондів (ряд.1+ ряд.3 – ряд.5)	

Таблиця 5 – Розрахунок нормативу обігових коштів і суми приросту нормативу

Показники (див. табл. 1)	Сума, тис.грн
1. Норматив на кінець планового року (п.3, т.1) (визначається у відсотках до обсягу реалізації турів в грошовому вираженні)	
2. Норматив на початок планового року (п.2, т.1)	
3. Приріст нормативу в плановому році (ряд. 1 – ряд.2)	
4. Джерела покриття: А) приріст сталих пасивів (див. п.2.10.) Б) плановий прибуток (рядки 3 – 4а)	

Таблиця 6 – Розрахунок середньорічної вартості нормованих обігових коштів

Показники	За рік	На 1.04	На 1.07	На 1.10	На кінець року
1. Річний обсяг продажу турів у відсотках до року (див. п. 2.4)					
2. Приріст нормованих обігових коштів (див. табл. 5, п.3)					
3. Норматив обігових коштів з урахуванням приросту					
4. Середньорічна вартість нормованих обігових коштів (див.п.4.5.)					

Таблиця 7 – Розрахунок сум амортизаційних відрахувань та їх використання

Показники	Сума, тис. грн
1. Сума амортизаційних відрахувань (див. п.2.6) у тому числі	
А) до бюджету	
Б) до фонду	
В) на капітальне будівництво	

Таблиця 8 – План фінансування капітальних вкладень

Джерела	Сума, тис. грн
1. Власні джерела	
1.1. Централізовані (див. табл. 1)	
1.2. Сума амортизації (див. табл. 7)	
1.3. Прибуток	
2. Довгостроковий кредит	
Разом (див. табл. 1)	

Таблиця 9 – Розрахунок плати за користування довгостроковим кредитом банку за термінами виникнення заборгованості

Показники	План на рік	1 кв.	2 кв.	3 кв.	4 кв.
1. Довгострокові позики, отримані у плановому році					
2. Відсоток за користування позикою					
1 квартал					
2 квартал					
3 квартал					
4 квартал					
3. Платня за користування позикою					

Таблиця 10 – Розрахунки відрахувань від прибутку до фондів підприємства

Показники	Сума, тис. грн
1. Прибуток, що залишається у розпорядженні підприємства (див. табл. 3)	
2. Норматив відрахувань у фонд премій (див. п.2.7)	
3. Сума відрахувань (ряд.1 x ряд 2)	
4. Норматив відрахувань у фонд виробничого розвитку (див. п.2.7)	
5. Сума відрахувань у фонд виробничого розвитку (ряд.1 x ряд 4)	
6. Норматив відрахувань у фінансовий резерв (див. п.2.7)	

Таблиця 11 – Преміальний фонд і фонд дивідендів

Джерела	Сума, тис. грн
1. Відрахування з прибутку	
2. Премії за продаж турів, що сплачуються за рахунок замовника (див. п.2.7)	
3. Разом відрахувань до фонду	

Таблиця 12 – Фонди та резерви

Джерела	Сума, тис.грн
1. Відрахування від прибутку	
2. Амортизаційні відрахування (див. табл. 7)	
3. Кошти від реалізації майна (див.п.2.7)	
4. Інші джерела	
Разом відрахувань до фонду	

Таблиця 13 – Фінансовий резерву

Джерела	Сума, тис. грн
1. Відрахування з прибутку	

4. Вказівки до складання фінансового плану та розрахункових таблиць

4.1 У вступі до контрольної роботи повинні бути наведені стислі вихідні дані за прийнятим варіантом завдання. Навчальний шифр і номер прийнятого варіанту завдання слід вказати на титульному аркуші контрольної роботи.

4.2 Фінансовий план (див. табл. 2) заповнюють поетапно після проведення відповідних розрахунків і заповнення розрахункових таблиць.

4.3 Заповнення розрахункових таблиць повинно супроводжуватися розрахунками, що наводяться в контрольній роботі після кожної розрахункової таблиці. У розрахункових таблицях для полегшення розуміння матеріалу подано вказівки до вихідних даних, які слід використовувати при розрахунках.

4.4 Приріст нормативу обігових коштів (див. табл. 5) у кожному кварталі розраховується згідно з зростом планового приросту на рік (100%) і відсотком виконання програми робіт у кожному кварталі. Норматив обігових коштів на початок кожного кварталу з урахуванням приросту нормативу визначається наростаючим підсумком.

4.5 Середньорічну вартість нормованих обігових коштів (табл. 6) знаходять шляхом складання:

- 1) половини суми обігових коштів на початок планового року;
- 2) суми обігових коштів на кінець кожного кварталу (1, 2, 3);
- 3) половини суми обігових коштів на кінець планового року;
- 4) одержану суму слід розділити на 4 (кількість кварталів).

4.6 При визначенні джерел фінансування капітальних вкладень необхідно вивчати їхнє формування та порядок складання форми № 5, що наведена у спрощеному вигляді у табл. 10.

4.7 Проведені розрахунки фінансових показників перевіряють шляхом складання шахової таблиці (табл. 14). За горизонталлю вказують джерела покриття витрат, а за вертикаллю – цільове використання коштів. Шахова форма перевірки дає можливість простежити взаємозв'язок між витратами підприємства і джерелами їхнього покриття. Підсумкові показники за рядком і графою “Разом” повинні співпадати з загальним обсягом грошових ресурсів фінансового плану.

Таблиця 14 – Перевірочна (шахова) таблиця до фінансового плану

Використання коштів/ джерела покриття витрат	Прибуток від операційної діяльності	Амортизаційні відрахування	Приріст сталих пасивів	Кошти від реалізації майна	Кошти на преміювання за уведення	Довгострокові кредити	Централізовані асигнування	Та інші	Разом
1. Відрахування до бюджету									
2. Відрахування до фонду розвитку									
Приріст нормативу оборотних коштів									
Повернення довгострокових позик і плати за них									
Капітальні вкладення									
3. Відрахування у фінансовий резерв									
4. Відрахування у ін. фонди									
5. І та ін.									
Разом:									

Список рекомендованих джерел

Законодавчі й нормативні акти

1. Закон України „Про Державний бюджет України” на відповідний рік. Закони України//”Відомості Верховної ради України” або „Офіційний вісник України”.
2. Закон України «Про підприємства в Україні» від 27 березня 1991 р. (№ 887-ХІІ).
3. Закон України «Про відновлення платоспроможності підприємства або визнання його банкрутом» від 30 червня 1999 р. (№ 784—ХІV).
4. Закон України „Про туризм” від 15.09.1995 // Відомості Верховної Ради України. – 1995. - №31. – ст. 241.

Підручники (навчальні посібники)

5. Бланк И. А. Управление финансовой безопасностью предприятия / Бланк И. А. – К.: Эльга, Ника-Центр, 2004. – 784 с.
6. Папехин Р. С. Индикаторы финансовой безопасности предприятий / Папехин Р. С. – Волгоград: Волгоградское научное изд-во, 2007. – 16 с.
7. Ареф’єва О. В. Планування економічної безпеки підприємств / Ареф’єва О. В., Кузенко Т. Б. – К.: вид-во Європ. Ун-ту, 2004. – 170 с.
8. Барановський О. І. Фінансова безпека: монографія / Барановський О. І. Інститут економічного прогнозування. – К: Фенікс, 1999. – 338 с.
9. Горячева К. С. Механізм управління фінансовою безпекою підприємства : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.06.01 “Економіка, організація і управління підприємствами” / Горячева К. С. – К.: НАУ, 2006. – 17 с.
10. Методологічні засади державного регулювання фінансово-економічного розвитку / Плєскач В. Л., Кулик А. В. // Фінанси України. – 2009. – № 10. – С. 27.

11. Финансовая безопасность предприятия как объект управления / Загорельская Т. Ю. // Наук. праці ДНТУ. – Донецьк, Дон НТУ, 2006. – № 103-4. – С. 215-218.
12. Управління фінансовою безпекою підприємств / Кракос Ю. Б., Разгон Р. О. // Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі : проблеми теорії та практики. – 2008. – № 1. – С. 86-96.
13. Соотношение публичноправового и частноправового регулирования несостоятельности в законодательстве Германии / Свириденко О. // Право и экономика. – 2007. – № 1. – С. 103-106.
14. Стратегічне управління фінансовою безпекою підприємства / Судакова О. І. // Економічний простір. – 2008. – № 9. – С. 140-148.
15. Партин Г. Фінанси підприємств: Навчальний посібник/ Галина Партин, Анатолій Загородній, М-во освіти і науки України, Нац. банк України, ЛБІ. - Львів: ЛБІ НБУ, 2003. - 265 с.
16. Комова, М. В. Діловодство : навч. посібник для вузів / М. В. Комова. - Третє видання. - Львів : Тріада плюс ; К. : Алерта, 2009. - 220 с.
17. Базилінська, Олена Яківна. Макроекономіка : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Олена Базилінська ; М-во освіти і науки України. - 2-ге вид., випр. - К. : Центр учбової літератури, 2009. - 442 с.
18. Борух Віра Онисимівна Економічна статистика : Навчальний посібник / Віра Борух, Роман Алямкін,. - К. : Ліра-К, 2006. - 316 с.
19. Конусова Л. Ф. Валютно-финансовые расчёты внешнеэкономической деятельности / Л. Ф. Конусова. – Х.: ИД «ИНЖЭК», 2004. – 127 с.
20. Азаров М. Я. Податкова політика в Україні: проблеми та реалії. / М. Я. Азаров // Вісн. податк. служби України. - 2006.- № 10. - С. 51-53.
21. Лігоненко, Лариса Олександрівна. Управління грошовими потоками : Навч. посіб. / Л.О. Лігоненко, Г.В. Ситник; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. — К., 2005. — 254 с.

22. Цицюра Н.О. Шляхи підвищення ефективності використання оборотних коштів на підприємстві // Альянс наук: вчений — вченому. — Д., 2011. — Т. 8: Теоретичні та практичні питання економіки. — С. 130–132.

23. Шевченко О. Ю. Формування фінансової складової національної економічної безпеки в умовах глобалізації / О. Ю. Шевченко // Економіка. Фінанси. Право. - 2008. - № 4. - С. 12-17. - Бібліогр.: С. 17.

24. Снітко, Єлизавета Олександрівна. Основи менеджменту та адміністрування : підруч. для студ. ден. та заоч. форм навч. напряму підгот. "Менеджмент" / Є. О. Снітко, Є. Є. Завгородній ; ДЗ "Луган. нац. ун-т ім. Т. Шевченка". - Луганськ : ДЗ "ЛНУ ім. Тараса Шевченка", 2010. - 279 с. : рис., табл. - Бібліогр.: С. 269-272

ДОХОДИ ЗВЕДЕНОГО, ДЕРЖАВНОГО Й МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ УКРАЇНИ НА 2001 РІК

Найменування доходів згідно з бюджетною класифікацією	Зведений бюджет			Державний бюджет			Місцеві бюджети		
	Усього	загальний фонд	спеціальний фонд	Усього	загальний фонд	спеціальний фонд	Усього	загальний фонд	спеціальний фонд
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I. Податкові надходження	35665100,5	34478076,5	1187024,0	23522610,5	23042903,5	479707,0	12142490,0	11435173	707317,0
1.1) податки на доходи, по-датки на прибуток, податки на збільшення ринк. вартості	15417800,0	15290483,0	127317,0	6468850,0	646885,0	0,0	8948950,0	8821633,0	127317,0
1.1.1) прибутковий податок з громадян	6930000,0	6930000,0	-	-	-	-	6930000,0	6930000,0	-
1.1.2) податок на прибуток	8487800,0	8360483,0	127317,0	6468850,0	6468850,0	-	2018950,0	1891633,0	127317,0
1.2) податки на власність	580000,0	-	580000,0	-	-	-	580000,0	-	580000,0
1.3) збори за використання природних ресурсів	1951907,0	1582820,0	369087,0	657997,0	288910,0	369087,0	1293910,0	1293910,0	-
1.4) внутрішні податки на товари та послуги	14944954,0	14944954,0	0,0	14515124,0	14515124,0	0,0	429830,0	429830,0	0,0
- податок на додану вартість	11628700,0	11628700,0	0,0	11628700,0	11628700,0				
- акцизний збір з вироблених в Україні товарів	2260064,0	2260064,0	-	2140234,0	2140234,0	-	119830,0	119830,0	
- акцизний збір з ввезених на Україну товарів	595374,0	595374,0	-	595374,0	595374,0	-			
- плата за ліцензії на певні види господарської діяльності	207816,0	207816,0	0,0	150816,0	150816,0	0,0	57000,0	57000,0	0,0
1.5) податки на міжнародну торгівлю та зовнішні операції	1726349,5	1712489,5	13860,0	1726349,5	1712489,5	13860,0	-	-	-
1.6) інші податки	1044090,0	947330,0	96760,0	154290,0	57530,0	96760,0	889800,0	889800,0	-
- місцеві податки та збори	495000,0	495000,0					495000,0	495000,0	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
- фіксований сільськогоспо-дарський податок	150000,0	150000,0					150000,0	150000,0	
- єдиний податок для суб'єктів малого підприємництва	234600,0	234600,0					234600,0	234600,0	
- збір на розвиток виноградарства садівництва та хмелярства	96760,0		96760,0	96760,0		96760,0	0,0		
2.Неподаткові надходження	16483800,0	8060961,6	8422838,4	15671222,8	7583752,5	8087470,3	812577,2	477209,1	335368,1
2.1) доходи від власності та підприємницької діяльності	7903095,0	6608221,2	1294873,8	7798385,0	6503511,2	1294873,8	104710,0	104710,0	-
- надходження від грошово-речових лотерей	20000,0	20000,0		20000,0	20000,0				
- рентна плата	485368,0	43088,0	442280,0	485368,0	43088,0	442280,0			
- надходження коштів від приватизації майна	5970362,0	5765293,2	205068,8	5902462,0	5697393,2	205068,8	67900,0	67900,0	
2.2) адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційного та побічного продажу	874549,1	874549,1		637500,0	637500,0		237049,1	237049,1	
- державне мито	2900000,0	290000,0		105000,0	105000,0		185000,0	185000,0	
- митні збори	390000,0	390000,0		390000,0	390000,0				
2.3) надходження від штрафів та фінансових санкцій	164640,0	164640,0		100640,0	100640,0		64000,0	64000,0	
2.4) інші неподаткові надходження	7541515,9	413551,3	7127964,6	7134697,8	342101,3	6792596,5	406818,1	71450,0	335368,1
3. Доходи від операцій із капіталом	290600,0	290600,0	0,0	110600,0	110600,0	0,0	180000,0	180000,0	0,0
3.1) надходження від продажу основного капіталу	40600,0	40600,0		40600,0	40600,0	0,0			
3.2) надходження від продажу землі й нема тер. активів	200000,0	200000,0		20000,0	20000,0		180000,0	180000,0	
4. Офіційні трансферти	51700,0		51700,0	51700,0		51700,0			

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
4.1) надходження від секретаріату ООН за участь у миротворчих операціях	51700,0		51700,0	51700,0		51700,0			
5. Цільові фонди	422362,7	215000,0	207362,7	284670,0	215000,0	69670,0	137692,7		137692,7
РАЗОМ ДОХОДІВ (без урахування міжбюд-жетних трансфертів)	52913563,2	43044638,1	9868925,1	39640803,3	30952256,0	8688547,3	13272759,9	12092382	1180377,8
Офіційні трансферти				2349985,2	2349985,2	0,0	6988513,8	4060397,8	2928116,
- кошти, що надходять до державного бюджету з інших бюджетів				2349985,2	2349985,5				
- дотації, що одержують з державного бюджету							3817697,8	3817697,8	
- субвенції з державного бюджету на ліквідацію наслідків стихійного лиха							57700,0	57700,0	
- субвенції з держбюджету на фінансування пільг і субсидій населенню							2896416,0		2896416
ВСЬОГО ДОХОДІВ	52313563,2	43044638,1	9868925,1	41990788,5	33302241,2	8688547,3	20261273,7	16152779	4108493,8
Фінансування	0,0	-674695,4	674595,4	0,0	-674695,4				
РЕСУРСИ – разом	52913563,2	42369942,7	10543620,5	41990788,5	32627545,8	9363242,7	20261273,7	16152779	4108493,8

ВИДАТКИ ЗВЕДЕНОГО, ДЕРЖАВНОГО Й МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ на 2001 р.

Найменування видатків із функційно класифікацією	Зведений бюджет			Державний бюджет			Місцеві бюджети		
	Всього	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Всього	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Всього	Загальний фонд	Спеціальний фонд
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. Державне управління	3007521,3	2913764,5	93756,2	2722034,9	2628278,1	93756,8	285486,4	285486,4	
1.1) функціонування законодавчої та виконавчої влади	1508314,1	1414557,3	93756,8	1222827,7	1129070,9	93756,8	285486,4	285486,4	
1.2) утримання фінансових і фіскальних органів	1225669,8	1225669,8		1225669,8	1225669,8				
1.3) статистичні служби	107014,8	107014,8		107014,8	107014,8				
2. Судова влада	285096,0	285096,0		285096,0	285096,0				
3. Міжнародна діяльність	773394,7	757606,9	15787,8	773394,7	757606,9	15787,8			
4. Фундаментальні дослідження та сприяння науково-технічному прогресу	768990,0	654329,2	114660,8	768990,0	654329,2	114660,8			
5. Національна оборона	2727072,2	1959982,9	767089,3	2727072,2	1959982,9	767089,3			
6. Правоохоронна діяльність та забезпечення безпеки держави	2951678,9	2570625,5	381053,4	2877030,3	2495976,9	381053,4	74648,6	74648,5	
7. Освіта	8230686,5	6884916,7	1345769,8	3217842,5	1987432,5	1230410,0	5012844,0	4897484,2	115359,8
8. Охорона здоров'я	5598652,8	5233402,3	365250,3	1218865,9	1031449,9	187416,0	4379786,7	4201952,4	177834,3
9. Соціальний захист та соціальне забезпечення	9146400,6	4987279,7	4159120,9	4559809,2	3312809,2	1247000,0	4586591,4	1674470,5	2912120,9
10. Житлово-комунальне господарство.	1011366,9	1009881,3	1485,6	2150,6	2150,6		1009216,4	1007730,8	1485,6
10.1) житлове господарство	676241,1	674755,5	1485,6	2110,5	2110,5		674130,6	672645,0	1485,6
10.2) комунальне господарство	335085,8	335085,8					335085,8	335085,8	
11. Культура і мистецтво	496621,6	468848,0	27773,6	190488,9	184977,0	5511,9	306132,7	283871,0	22261,7
12. Засоби масової інформації	204361,3	179231,3	25130,0	198057,7	172927,7	25130,0	6303,6	6303,6	
13. Фізична культура і спорт	181492,0	178770,2	2721,8	98948,9	98948,9	0,0	82543,1	79821,3	2721,8

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
14. Промисловість і енергетика	2706787,0	2337700,0	369087,0	2706787,0	2337700,0	369087,0			
14.1) паливно-енергетичний комплекс	2273700,0	2273700,0		2273700,0	2273700,0				
14.2) підприємства оборонного й машинобудівного комплексів	45000,0	45000,0		45000,0	45000,0				
15. Будівництво	995851,6	868414,1	127467,5	455564,6	455414,1	150,5	540317,0	413000,0	127317,0
15.1) будівництво	977887,6	850420,1	127467,5	437570,6	437420,1	150,5	540317,0	413000,0	127317,0
15.2) архітектура	17994,0	17994,0		17944,0	17944,0				
16. Сільське господарство, лісове господарство, рибальство і мисливство	1130124,9	914117,4	216007,5	1130124,9	914117,4	216007,5			
16.1) сільськогосподарське виробництво	569384,6	472624,6	96760,0	569384,6	472624,6	96760,0			
16.2) лісове господарство і мисливство	67238,1	65689,1	1639,0	67328,1	65689,1	1639,0			
17. Транспорт, дорожнє господарство, зв'язок, телекомунікації та інформатика	1570742,4	778700,6	792041,8	756886,7	544844,9	212041,8	813855,7	233855,7	580000,0
18. Інші послуги, пов'язані з економічною діяльністю	698385,9	445967,1	252418,8	531235,9	310517,1	220718,8	167150,0	135450,0	31700,0
19. Заходи, пов'язані з ліквідацією наслідків Чорнобильської катастрофи та соціальним захистом населення	1843999,0	1843799,0	200,0	1873999,0	1843799,0	200,0			
20. Охорона навколишнього природного середовища	139701,0	118169,0	21532,0	139628,0	118096,0	21532,0	73,0	73,0	
21. Попередження та ліквідація надзвичайних ситуацій	199586,4	196476,9	3109,5	138146,4	135036,9	3109,5	61440,0	61440,0	
22. Поповнення державних запасів і резервів	29257,7	17984,5	11273,2	29257,7	17984,5	11273,2			
23. Обслуговування державного боргу	6040261,9	5842099,7	198162,2	6040261,9	5842099,7	198162,2			

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
23.1) обслуговування внутрішнього державного боргу	2030049,9	2030049,9		2030049,9	2030049,9	0,0			
23.2) обслуговування зовнішнього державного боргу	4010212,0	3812049,8	198162,2	1040212,0	3812049,8	198162,2			
24. Цільові фонди	160362,7		160362,7	22670,0		22670,0	137692,7		137692,7
24.1) фонд охорони навколишнього природного середовища	75566,7		75566,7	22670,0		22670,0	52896,7		52896,7
24.2) цільові фонди, утворені органами місцевого самоврядування	84796,0		84796,0				84796,0		84796,0
25. Видатки, не віднесені до основних груп	2015138,1	922779,9	1092358,2	1567930,9	475572,7	1092358,2	447207,2	447207,2	
25.1) резервні фонди	610207,2	610207,2		300000,0	300000,0		310207,2	310207,2	
25.2) проведення виборів	9361,8	9361,8		9361,8	9361,8				
РАЗОМ – ВИДАТКИ	52913563,2	42369942	10543620,5	35002274,7	28567148,0	6435126,7	17911288,5	13802794	4108493,8
25.3) Кошти, що передаються до інших бюджетів				6988513,8	4060397,8	2928116,0	2349985,2	2349985,2	
- кошти, що передаються до державного бюджету з інших бюджетів							2349985,2	2349985,2	
- дотації вирівнювання, що передаються з державного бюджету до інших бюджетів				3817697,8	3817697,8	0,0			
- субвенції, що передаються з державного бюджету на ліквідацію наслідків стихійного лиха				57700,0	57700,0				
- субвенція, що передається з державного бюджету на фінансування пільг та субсидій населенню				2896416,0	0,0	2896416,0			

Доходи Державного бюджету України на 2009 р. (тис. грн.)

Код	Найменування показників згідно з бюджетною класифікацією	Всього	Загальний фонд	Спеціальний фонд
1	2	3	4	5
Всього доходів		221 161 617,3	174 012 503,9	47 149 113,4
40000000	Офіційні трансферти	7 423 199,1	7 423 199,1	
41010100	Кошти, що надходять до Державного бюджету з інших бюджетів	7 423 199,1	7 423 199,1	
Разом доходів (без урахування міжбюджетних трансфертів)		213 738 418,2	166 589 304,8	47 149 113,4
10000000	Податкові надходження	163 511 537,1	148 891 176,7	14 620 360,4
11000000	<i>Податки на доходи, податки на прибуток, податки на збільшення ринкової вартості</i>	42 281 815,4	40 606 000,0	1 675 815,4
11020000	Податок на прибуток підприємств	42 281 815,4	40 606 000,0	1 675 815,4
13000000	<i>Збори за спеціальне використання природних ресурсів</i>	2 815 932,0	2 131 893,1	684 038,9
13010000	Збір за спеціальне використання лісових ресурсів та користування земельними ділянками лісового фонду	133 223,3	133 223,3	
13020000	Збір за спеціальне водокористування	562 375,1	562 375,1	
13030000	Платежі за користування надрами	1 216 533,6	1 205 394,7	11 138,9
13040000	Збір за геологорозвідувальні роботи, виконані за рахунок державного бюджету	902 600,0	229 700,0	672 900,0
14000000	<i>Внутрішні податки на товари й послуги</i>	105 406 249,7	98 414 493,6	6 991 756,1
14010000	Податок на додану вартість	91 116 090,3	89 094 794,6	2 021 295,7
14020000	Акцизний збір із вироблених в Україні товарів	11 133 120,0	8 285 750,0	2 847 370,0
14030000	Акцизний збір із ввезених на територію України товарів	2 573 152,4	450 035,0	2 123 090,4
14060000	Плата за ліцензії на певні види господарської діяльності	583 914,0	583 914,0	

Продовження додат. 2

1	2	3	4	5
15000000	<i>Податки на міжнародну торгівлю та зовнішні операції</i>	12 589 540,0	7 732 790,0	4 856 750,0
15010000	Ввізне мито	12 096 000,0	7 252 000,0	4 844 000,0
15020000	Вивізне мито	364 840,0	364 840,0	
15030000	Кошти, отримані за вчинення консульських дій	128 700,0	115 950,0	12 750,0
16000000	Інші податки	418 000,0	6 000,0	412 000,0
20000000	Неподаткові надходження	43 961 286,4	17 373 283,7	26 588 002,7
21000000	<i>Доходи від власності та підприємницької діяльності</i>	17 367 624,5	14 722 079,1	2 645 545,4
21010000	Частина прибутку (доходу) господарських організацій, що вилучається до бюджету	1 659 207,0	1 375 807,0	283 400,0
21020000	Надходження від перевищення валових доходів над видатками Національного банку України	3 813 944,0	3 813 944,0	
21030000	Надходження від грошово-речових лотерей	72 000,0	72 000,0	
21050000	Надходження від розміщення в установах банків тимчасово вільних бюджетних коштів	8 000,0	8 000,0	
21060000	Рентна плата	10 599 704,7	8 791 778,1	1 807 926,6
21080000	Інші надходження	1 214 768,8	660 550,0	554 218,8
22000000	<i>Адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційного продажу</i>	1 988 404,4	1 897 090,0	91 314,4
22060000	Плата за надання послуг службою дозвільної системи органів у внутрішніх справах	3 650,0	3 650,0	
22070000	Виконавчий збір	100 000,0	50 000,0	50 000,0
22080000	Плата за оренду цілісних майнових комплексів та іншого державного майна	550 000,0	550 000,0	
22090000	Державне мито	388 240,0	388 240,0	
22100000	Митні збори	660 000,0	660 000,0	
22110000	Єдиний збір, який справляється в пунктах пропуску через державний кордон України	128 000,0	128 000,0	
22120000	Плата за надані в оренду ставки, що знаходяться в басейнах річок загальнодержавного значення	1 200,0	1 200,0	
24000000	<i>Інші неподаткові надходження</i>	12 605 042,5	754 114,6	11 850 927,9

Продовження додат. 2

1	2	3	4	5
24010000	Надходження коштів від реалізації конфіскованого майна	34 900,0	34 900,0	
24030000	Надходження сум кредиторської та депонентської заборгованості підприємств, організацій та установ, у яких минув термін позовної давності	8 650,0	8 650,0	
24040000	Надходження коштів від реалізації матеріальної частини виробів військового призначення, що належать Національному космічному агентству України	50,0		50,0
24050000	Надходження коштів від реалізації надлишкового озброєння, військової та спеціальної техніки, іншого майна Збройних сил України й інших утворених згідно з законодавством військових формувань і правоохоронних органів	606 384,6	225 000,0	381 384,6
24060000	Інші надходження	488 657,2	394 840,0	93 787,2
24090000	Портовий (адміністративний) збір	26 000,0	2 600,0	23 400,0
24110000	Доходи від операцій з кредитування та надання гарантій	88 694,6	88 094,6	600,0
24120000	Збір у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на електричну та теплову енергію	3 607 403,3		3 607 403,3
24130000	Надходження коштів від погашення заборгованості ДП "НАЕК "Енергоатом" перед галузевим фондом створення ядерно-паливного циклу в Україні за придбаний концентрат природного урану та поставлене йому на компенсаційній основі протягом 1994 - 1999 років ядерне паливо	229 860,4		229 860,4
24140000	Додаткові збори на виплату пенсій	6 086 962,4		6 086 962,4
24140100	Сплата збору з купівлі-продажу валюти	1 623 141,6		1 623 141,6
24140200	Сплата збору з торгівлі ювелірними виробами з золота (крім обручок), платини й дорогоцінного каміння	34 997,4		34 997,4
24140300	Сплата збору при відчуженні легкових автомобілів	1 871 039,0		1 871 039,0
24140500	Сплата збору з операцій купівлі-продажу нерухомого майна	1 427 480,0		1 427 480,0

Продовження додат. 2

1	2	3	4	5
24140600	Сплата збору з послуг стільникового рухомого зв'язку	1 664 081,9		1 664 081,9
24150000	Збір у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на природний газ для споживачів усіх форм власності	1 427 480,0		1 427 480,0
25000000	<i>Власні надходження бюджетних установ</i>	12 000 215,0		12 000 215,0
25010000	Плата за послуги, що надаються бюджетними установами	11 526 764,9		11 526 764,9
25020000	Інші джерела власних надходжень бюджетних установ	473 450,1		473 450,1
30000000	Доходи від операцій з капіталом	5 396 744,4	243 744,4	5 153 000,0
31000000	<i>Надходження від продажу основного капіталу</i>	47 500,0	47 500,0	
32000000	<i>Надходження від реалізації державних запасів товарів</i>	1 023 000,0	20 000,0	1 003 000,0
33000000	<i>Надходження від продажу землі і нематеріальних активів</i>	4 326 244,4	176 244,4	4 150 000,0
40000000	Офіційні трансферти	95 343,7	81 100,0	14 243,7
42000000	<i>Від урядів зарубіжних країн та міжнародних організацій</i>	95 343,7	81 100,0	14 243,7
42010000	Надходження від секретаріату ООН за участь українського контингенту у миротворчих операціях	161 496,0	152 200,0	9 296,0
50000000	Цільові фонди	773 506,6		773 506,6
50070000	<i>Платежі до Фонду України соціального захисту інвалідів</i>	167 800,0		167 800,0
50080000	<i>Збір за забруднення навколишнього природного середовища</i>	605 706,6		605 706,6

Розподіл видатків Державного бюджету України на 2009 рік

тис.грн.

Код програм. класифік. видатків та кредит. держ. бюджету	Найменування показників згідно з класифікацією видатків та кредитування державного бюджету	Загальний фонд			Спеціальний фонд			Разом
		Всього	поточні	капітальні	Всього	поточні	капіт.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	ВСЬОГО:	191 353 361,8	156 924 535,8	32 358 826,0	46 388 867,0	22 085 676,2	24 303 190,8	237 742 228,8
0110000	Апарат Верховної Ради України	806 793,0	701 874,5	104 918,5	53 577,5	48 164,2	5 413,3	860 370,5
0300000	Державне управління справами	1 149 742,9	752 441,3	397 301,6	87 186,3	76 836,2	10 350,1	1 236 929,2
0410000	Господарсько-фінансовий департамент Секретаріату Кабінету Міністрів України	423 165,3	325 657,2	97 508,1	4 917,8	4 886,1	31,7	428 083,1
0500000	Державна судова адміністрація України	2 448 631,3	2 299 764,3	148 867,0	26 914,4	25 863,4	1 051,0	2 475 545,7
0600000	Верховний Суд України	121 786,8	114 786,8	7 000,0	500,0	500,0	-	122 286,8
0700000	Вищий господарський суд України	88 734,2	76 234,2	12 500,0	-	-	-	88 734,2
0800000	Конституційний Суд України	61 105,8	54 778,1	6 327,7	-	-	-	61 105,8
0900000	Генеральна прокуратура України	1 139 188,9	1 095 372,4	43 816,5	560,0	360,0	200,0	1 139 748,9
1000000	Міністерство внутрішніх справ України	7 277 512,4	7 030 625,5	246 886,9	1 776 549,1	1 579 028,3	189 492,6	8 084 965,8
1100000	Міністерство палива та енергетики Укр.	2 110 587,4	58 799,1	2 051 788,3	2 961 496,2	27 280,2	2 934 216,0	5 072 083,6
1200000	Міністерство економіки	273 209,4	204 367,8	68 841,6	4 289,2	170,4	4 118,8	277 498,6
1300000	Міністерство вугільної промисловості	4 293 119,5	265 473,8	4 027 645,7	3 444 609,5	530,1	3 444 079,4	7 737 729,0
1400000	Міністерство закордонних справ України	856 506,5	752 496,1	104 010,4	19 004,7	16 048,3	2 956,4	875 511,2
1700000	Держ. комітет телебачення і радіомовлен.	622 030,1	540 413,1	81 617,0	100 896,2	91 113,7	9 782,5	722 926,3
1800000	Міністерство культури і мистецтв України	1 160 242,7	1 041 008,9	119 233,8	103 986,6	94 599,7	9 386,9	1 264 229,3
1900000	Державний комітет лісового господарства	530 551,2	351 737,6	178 813,6	21 134,9	15 504,1	5 630,8	551 686,1
2100000	Міністерство оборони України	8 903 662,9	7 209 506,6	1 694 156,3	999 850,4	683 669,6	316 180,8	9 903 513,3
2200000	Міністерство освіти і науки України	11 139 424,2	10 236 594,8	902 829,4	4 364 049,7	3 704 077,0	659 972,7	15 503 473,9
2300000	Міністерство охорони здоров'я України	4 722 818,6	3 526 875,7	1 195 942,9	1 022 934,5	872 060,6	150 873,9	5 745 753,1
2400000	Мін. охорон. навкол. природ. середовища	683 639,7	563 446,1	120 193,6	1 047 619,2	84 459,8	963 159,4	1 731 258,9

Продовження додат. 2

2500000	Міністерство праці та соціальної політики	3 556 110,1	3 204 819,2	351 290,9	395 667,4	117 088,2	278 579,2	3 951 777,5
2507000	Фонд соціального захисту інвалідів	471 362,4	377 172,0	94 190,4	188 458,8	58 454,7	130 004,1	659 821,2
2600000	Міністерство промислової політики Укр.	814 172,2	45 122,3	769 049,9	44 295,8	16 386,4	27 909,4	858 468,0
2700000	Мін з питань жит. ком. господ. України	414 989,9	20 117,6	394 872,3	550 637,0	508,8	550 128,2	965 626,9
2750000	Міністерство регіонального розвитку та будівництва України	284 198,4	100 855,7	183 342,7	6 918,0	5 343,0	1 575,0	291 116,4
2800000	Міністерство аграрної політики України	8 342 187,5	2 393 970,2	5 948 217,3	3 074 492,8	867 601,4	2 206 891,4	11 416 680,3
3000000	Державний комітет статистики України	480 017,8	463 748,9	16 268,9	74 484,8	48 048,3	26 436,5	554 502,6
3100000	Міністерство транспорту та зв'язку України	2 320 070,9	749 829,9	1 570 241,0	394 816,2	324 400,3	70 415,9	2 714 887,1
3200000	Мін. Укр. з питань надзвичайних ситуацій	3 303 232,8	2 623 024,4	680 208,4	529 093,1	387 130,7	141 962,4	3 832 325,9
3400000	Мін. України у справах молоді та спорту	1 156 145,3	827 782,2	328 363,1	34 364,6	29 713,9	4 650,7	1 190 509,9
3500000	Міністерство фінансів України	19 781 581,1	18 829 929,5	951 651,6	459 786,1	331 732,5	128 053,6	20 241 367,2
3501000	Апарат Міністерства фінансів України	13 125 522,8	12 557 853,1	567 669,7	131 971,7	101 436,8	30 534,9	13 257 494,5
3502000	Фонд державного майна України	181 915,6	172 969,2	8 946,4	8 219,5	8 219,5	0,0	190 135,1
3504000	Державне казначейство України	16 551,9	16 551,9	0,0	0,0	0,0	0,0	16 551,9
3505000	Голов. контр.-ревізійне управління України	528 150,7	497 150,7	31 000,0	107,5	107,5	0,0	528 258,2
3506000	Державна митна служба України	1 648 905,9	1 511 936,5	136 969,4	7 073,6	4 979,0	2 094,6	1 655 979,5
350700	Державна податкова адміністрація України	4 280 534,2	4 073 468,1	207 066,1	312 413,8	216 989,7	95 424,1	4 592 948,0
3510000	Мініс фін. Укр. (загальнодержавні видатки)	60 808 266,5	57 290 266,5	1 448 000,0	8 424 846,2	8 086 962,4	337 883,8	69 233 112,7
3511030	Резервний фонд	2 070 000,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2 070 000,0
3511050	Дотації вирівнювання з державного бюджету місцевим бюджетам	28 810 449,2	28 810 449,2	0,0	0,0	0,0	0,0	28 810 449,2
3511060	Додат. дот. з держ. бюдж. місцевим бюдж.	756 261,2	756 261,2	0,0	0,0	0,0	0,0	756 261,2
3511110	Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на заходи щодо оплати громадянами за жит.-ком. послуги	0,0	0,0	0,0	2 000 000,0	2 000 000,0	0,0	2 000 000,0
3513000	Пенсійний фонд	27 569 656,1	27 569 656,1		6 086 962,4	6 086 962,4		33 656 618,5

Продовження додат. 2

1	2	3	4	5	6	7	8	9
3600000	Міністерство юстиції України	947 500,9	906 151,7	41 349,2	224 919,1	177 387,7	47 531,4	1 172 420,0
5000000	Державний комітет України по водному господарству	787 781,9	731 114,8	56 667,1	401 674,9	183 634,9	218 040,0	1 189 456,8
5120000	Державний комітет України з державного матеріального резерву	51 379,4	44 414,4	6 965,0	1 062 017,1	186 594,2	875 422,9	1 113 396,5
5270000	Державний комітет ядерного регулювання	22 802,5	21 515,9	1 286,6	0,0	0,0	0,0	22 802,5
5320000	Державний комітет України у справах національностей та міграції	99 698,8	28 533,9	71 164,9	0,0	0,0	0,0	99 698,8
5340000	Адміністрація Державної прикордонної служби України	1 700 968,3	1 493 024,8	207 943,5	29 185,5	11 617,8	17 567,7	1 730 153,8
5490000	Державний комітет України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду	224 680,2	147 340,5	77 339,7	1 500,0	-	1 500,0	226 180,2
5500000	Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг	24 455,1	23 115,1	1 340,0	0,0	0,0	0,0	24 455,1
5530000	Державний комітет фінансового моніторингу	51 428,8	49 810,2	1 618,6	1 147,3	1 147,3		52 576,1
5560000	Національна комісія з питань регулювання зв'язку	24 263,9	22 351,0	1 912,9				24 263,9
5960000	Головне управління розвідки Міністерства оборони України	314 999,5	193 775,4	121 224,1	1 008,7	898,5	110,2	316 008,2
5980000	Вища рада юстиції	17 372,1	16 472,1	900,0				17 372,1
5990000	Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини	28 382,4	21 882,4	6 500,0	0,0	0,0	0,0	28 382,4
6010000	Антимонопольний комітет України	63 384,6	61 173,8	2 210,8	3 447,5	3 094,4	353,1	66 832,1
6020000	Вища атестаційна комісія України	4 537,8	4 367,3	170,5	0,0	0,0	0,0	4 537,8
6070000	Державний департамент України з питань виконання покарань	1 973 413,3	1 898 183,3	75 230,0	210 000,0	207 840,0	2 160,0	2 183 413,3
6110000	Державний комітет архівів України	105 487,4	40 984,6	64 502,8	1 216,5	1 001,9	214,6	106 703,9
6120000	Головне управління державної служби	67 918,7	58 331,4	9 587,3	600,0	557,3	42,7	68 518,7
6130000	Український інститут національної пам'яті	15 887,1	13 845,9	2 041,2				15 887,1

Продовження додат. 2.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
6150000	Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку України	48 026,9	43 731,1	4 295,8	0,0	0,0	0,0	48 026,9
6170000	Державна служба експортного контролю України	8 333,0	8 022,7	310,3	0,0	0,0	0,0	8 333,0
6240000	Державне агентство України з інвестиції та інновацій	162 368,6	135 242,3	27 126,3				162 368,6
6370000	Національна комісія регулювання електроенергетики України	33 595,4	28 652,7	4 942,7	5 829,6	0,0	5 829,6	39 425,0
6380000	Національне космічне агентство України	642 455,1	125 215,1	517 240,0	178 175,0	3 375,0	174 800,0	820 630,1
6440000	Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення	27 038,9	23 374,9	3 664,0	0,0	0,0	0,0	27 038,9
6500000	Рада нац. безпеки і оборони України	60 559,6	40 708,6	19 851,0	2 160,0	0,0	2 160,0	62 719,6
6510000	Рахункова палата	75 241,7	65 917,3	9 324,4	0,0	0,0	0,0	75 241,7
6520000	Служба безпеки України	1 959 172,4	1 687 674,9	271 497,5	70 365,4	55 932,0	14 433,4	2 029 537,8
6540000	Національна академія наук України	2 076 038,8	162 451,5	1 913 587,3	408 329,2	5 504,4	402 824,8	2 484 368,0
6550000	Академія педагогічних наук України	88 913,1	26 944,1	61 969,0	13 422,0	8 829,5	4 592,5	102 335,1
6600000	Управління державної охорони України	193 129,0	158 575,6	34 553,4	510,0	200,0	310,0	193 639,0
6620000	Служба зовнішньої розвідки України	349 902,9	276 551,0	73 351,9	2 407,0	2 245,0	162,0	352 309,9
6730000	Центральна виборча комісія	82 023,4	45 975,2	36 048,2	0,0	0,0	0,0	82 023,4
7710000	Рада міністрів Автономної Республіки Крим	57 228,3	55 913,3	1 315,0	245,5	243,5	2,0	57 473,8
7720000	Вінницька обласна державна адміністрація	173 205,2	145 388,8	27 816,4	2 701,2	2 561,2	140,0	175 906,4
7730000	Волинська обласна державна адміністрація	77 312,9	75 631,4	1 681,5	2 072,5	1 713,5	359,0	79 385,4
7740000	Дніпропетровська обласна державна адміністрація	110 220,3	108 426,3	1 794,0	3 209,5	3 055,1	154,4	113 429,8
7750000	Донецька обласна державна адміністрація	97 862,6	96 007,8	1 854,8	3 717,7	3 314,3	403,4	101 580,3
7760000	Житомирська обласна державна адміністрація	104 660,9	102 415,1	2 245,8	1 024,8	864,8	160,0	105 685,7
7770000	Закарпатська обл. державна адміністрація	104 607,4	89 288,8	15 318,6	1 145,2	995,2	150,0	105 752,6
7780000	Запорізька обласна державна адміністрація	90 606,2	88 782,3	1 823,9	2 218,0	2 075,3	142,7	92 824,2
7790000	Івано-Франківська обласна державна адміністрація	1 031 827,6	555 549,5	476 278,1	2 018,3	1 847,3	171,0	1 033 845,9
7800000	Київська обласна державна адміністрація	121 633,0	118 929,7	2 703,3	3 148,4	2 929,4	219,0	124 781,4

Продовження додат. 2

1	2	3	4	5	6	7	8	9
7810000	Кіровоградська обласна державна адміністрація	89 701,4	87 865,6	1 835,8	1 745,5	1 663,5	82,0	91 446,9
7820000	Луганська обласна державна адміністрація	89 711,7	87 961,3	1 750,4	1 957,3	1 775,1	182,2	91 669,0
7830000	Львівська обласна державна адміністрація	356 223,0	228 190,0	128 033,0	2 881,4	2 636,4	245,0	359 104,4
7840000	Миколаївська обласна державна адміністрація	83 712,8	80 709,2	3 003,6	2 383,2	2 176,7	206,5	86 096,0
7850000	Одеська обласна державна адміністрація	119 606,7	117 525,4	2 081,3	4 982,6	4 504,6	478,0	124 589,3
7860000	Полтавська обласна державна адміністрація	99 328,0	97 358,5	1 969,5	2 966,6	2 547,6	419,0	102 294,6
7870000	Рівненська обласна державна адміністрація	79 119,1	77 469,8	1 649,3	2 752,8	2 609,5	143,3	81 871,9
7880000	Сумська обласна державна адміністрація	84 547,2	82 708,2	1 839,0	1 644,4	1 522,2	122,2	86 191,6
7890000	Тернопільська обласна державна адміністрація	180 464,2	130 699,4	49 764,8	2 029,5	1 919,0	110,5	182 493,7
7900000	Харківська обласна державна адміністрація	128 913,1	126 770,4	2 142,7	3 487,8	1 892,3	1 595,5	132 400,9
7910000	Херсонська обласна державна адміністрація	77 795,7	76 203,1	1 592,6	2 673,5	2 458,0	215,5	80 469,2
7920000	Хмельницька обласна державна адміністрація	92 350,9	90 655,5	1 695,4	915,3	719,3	196,0	93 266,2
7930000	Черкаська обласна державна адміністрація	86 366,2	84 659,0	1 707,2	3 932,1	3 457,0	475,1	90 298,3
7940000	Чернівецька обласна державна адміністрація	579 877,9	315 794,0	264 083,9	1 880,5	1 689,6	190,9	581 758,4
7950000	Чернігівська обласна державна адміністрація	91 901,7	89 934,9	1 966,8	1 653,0	1 449,0	204,0	93 554,7
7970000	Севастопольська міська державна адміністрація	35 339,2	34 106,4	1 232,8	5 085,4	4 455,4	630,0	40 424,6
8680000	Державний комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва	63 809,6	29 647,8	34 161,8	350,8			64 160,4

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Методичні вказівки
до самостійної роботи
та розрахунково-графічної роботи
з дисципліни

«ФІНАНСИ ТА ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ»

(для студентів 3 курсу денної форми навчання
за напрямом підготовки 6.140103 (6.020107) «Туризм»)

Укладач **ДИМЧЕНКО** Владислав Володимирович

Відповідальний за випуск *Т. В. Момот*

Редактор *К. В. Дюкар*

Комп'ютерне верстання *І. В. Волосожарова*

План 2011, поз. 347 М

Підп. до друку 07.11.2011 р.

Формат 60×84/16

Друк на ризографі.

Ум.-друк. арк. 2,1

Зам. №

Тираж 50 пр.

Видавець і виготовлювач:

Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002

Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК № 4064 від 12.05.2011 р.